

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
YVES BOT
prezentate la 25 iulie 2018¹

Cauza C-247/17

Denis Raugevicius

[cerere de decizie preliminară formulată de
Korkein oikeus (Curtea Supremă, Finlanda)]

„Trimitere preliminară – Cetățenia Uniunii – Articolele 18 și 21 TFUE – Cerere adresată unui stat membru de un stat terț prin care se solicită extrădarea unui cetățean al Uniunii, resortisant al altui stat membru, care și-a exercitat dreptul la liberă circulație în primul stat membru – Cerere de extrădare formulată în vederea executării unei pedepse privative de libertate, iar nu în vederea urmăririi penale – Protecția resortisanților naționali împotriva extrădării – Restricție privind libera circulație – Obiectivul de a evita riscul de impunitate a persoanelor care au comis o infracțiune – Obiectivul de a crește șansele de reinsertie socială ale persoanei condamnate”

1. Prezenta cerere de decizie preliminară va determina Curtea să completeze jurisprudența sa în materie de extrădare a cetățenilor Uniunii Europene care și-au exercitat dreptul la liberă circulație într-un alt stat membru decât cel a cărui cetățenie o au.
2. În timp ce jurisprudența stabilită de Curte începând cu Hotărârea din 6 septembrie 2016, *Petruhhin*², se referă la cereri de extrădare formulate de state terțe în vederea urmăririi penale, prezenta cauză privește o cerere de extrădare adresată autorităților finlandeze de autoritățile ruse, privindu-l pe domnul Denis Raugevicius, resortisant lituanian și rus, în vederea executării unei pedepse.
3. În prezentele concluzii vom propune Curții să declare că articolele 18 și 21 TFUE trebuie interpretate în sensul că, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, atunci când unui stat membru în care s-a deplasat un cetățean al Uniunii, resortisant al unui alt stat membru, i se adresează o cerere de extrădare de către un stat terț în vederea executării unei pedepse cu închisoarea care a fost pronunțată în acest stat, statul membru solicitat este obligat să examineze dacă, din perspectiva legăturilor persoanei condamnate cu acest stat, executarea pedepsei în acest stat membru ar fi de natură să favorizeze reinsertia socială a acestei persoane. În caz afirmativ, statul membru menționat trebuie să pună în aplicare toate instrumentele de cooperare internațională în materie penală de care dispune în privința statului terț solicitant pentru a obține consimțământul acestuia din urmă ca pedeapsa în discuție să fie executată pe teritoriul său, dacă este cazul după adaptarea acesteia în funcție de pedeapsa prevăzută de legislația sa penală pentru o infracțiune de aceeași natură.

¹ Limba originală: franceza.

² Cauza C-182/15, EU:C:2016:630.

I. Cadrul juridic

A. Convenția europeană de extrădare

4. Articolul 1 din Convenția europeană de extrădare a Consiliului Europei din 13 decembrie 1957³ are următorul cuprins:

„Părțile contractante se angajează să-și predea reciproc, potrivit regulilor și sub condiții determinate prin articolele următoare, persoanele care sunt urmărite pentru o infracțiune sau căutate în vederea executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță de către autoritățile judiciare ale părții solicitante.”

5. Articolul 6 din Convenția europeană de extrădare, intitulat „Extrădarea naționalilor”, prevede:

„1.

- a) Orice parte contractantă are dreptul să refuze extrădarea resortisanților săi.
- b) Fiecare parte contractantă va putea, printr-o declarație făcută odată cu semnarea sau cu depunerea instrumentului său de ratificare sau de aderare, să definească, în ceea ce o privește, termenul de resortisant în înțelesul prezentei convenții.
- c) Calitatea de resortisant se va aprecia la data hotărârii asupra extrădării. [...]

2. Dacă partea solicitată nu-și extrădează propriul resortisant, ea va trebui, la cererea părții solicitante, să supună cauza autorităților competente, astfel încât să se poată exercita urmăririi judiciare, dacă este cazul. În acest scop, dosarele, informațiile și obiectele privind infracțiunea se vor transmite gratuit pe calea prevăzută la paragraful 1 al articolului 12. Partea solicitantă va fi informată despre rezultatul cererii sale.”

6. În ceea ce privește articolul 6 din Convenția europeană de extrădare, Republica Finlanda a făcut următoarea declarație:

„În sensul prezentei convenții, termenul „resortisanți” desemnează cetățenii Finlandei, Danemarcei, Islandei, Norvegiei și Suediei, precum și străinii domiciliați în aceste state.”

B. Dreptul finlandez

7. Potrivit articolului 9 al treilea paragraf din Suomen perustuslaki (Constituția Finlandei) (1999/731), „[c]etățenii finlandezi nu pot să fie extrădați sau transferați împotriva voinței lor către o altă țară. Totuși, prin lege, se poate prevedea ca un cetățean finlandez să fie extrădat sau transferat către o altă țară în care drepturile fundamentale și protecția juridică îi sunt garantate, ca urmare a comiterii unor infracțiuni, în scopul derulării unor proceduri judiciare [...]”

8. Laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta (Legea privind extrădarea ca urmare a comiterii unei infracțiuni) (456/1970)⁴ din 7 iulie 1970 prevede la articolul 2 că cetățenii finlandezi nu pot fi extrădați.

³ Denumită în continuare „Convenția europeană de extrădare”.

⁴ Denumită în continuare „Legea privind extrădarea”.

9. Articolul 14 primul paragraf din Legea privind extrădarea prevede:

„Oikeusministeriö [(Ministerul Justiției, Finlanda)] decide dacă cererea de extrădare trebuie admisă.”

10. Articolul 16 primul paragraf din Legea privind extrădarea prevede:

„În cazul în care persoana a cărei extrădare a fost solicitată invocă, în cadrul anchetei sau printr-un memoriu transmis Ministerului Justiției înainte de soluționarea cauzei, că, în opinia sa, nu sunt îndeplinite condițiile legale pentru extrădare, ministerul este obligat, în cazul în care nu respinge imediat cererea de extrădare, să solicite un aviz din partea Korkein oikeus [(Curtea Supremă, Finlanda)] înainte de soluționarea cauzei. Ministerul poate solicita un aviz și în alte cazuri, dacă consideră că acest lucru este necesar.”

11. Potrivit articolului 17 din Legea privind extrădarea, „[l]uând în considerare dispozițiile articolelor 1-10 din această lege, precum și dispozițiile corespunzătoare ale unei convenții internaționale la care Finlanda este parte, Korkein oikeus [(Curtea Supremă)] examinează dacă poate fi admisă cererea de extrădare. Dacă Korkein oikeus [(Curtea Supremă)] consideră că există un obstacol în calea extrădării, cererea de extrădare nu poate fi admisă”.

12. Pe de altă parte, o pedeapsă privativă de libertate aplicată de o instanță a unui stat care nu este membru al Uniunii poate fi executată în Finlanda conform laki kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa (Legii privind cooperarea internațională referitoare la executarea anumitor sancțiuni de drept penal) (21/1987) din 16 ianuarie 1987. Articolul 3 din această lege are următorul cuprins:

„O sancțiune aplicată de o instanță a unui stat străin poate fi executată în Finlanda dacă:

1) hotărârea este definitivă și executorie în statul în care a fost pronunțată;

[...]

3) statul în care a fost aplicată sancțiunea a solicitat sau și-a exprimat acordul în acest sens.

O pedeapsă privativă de libertate poate fi executată în Finlanda conform primului paragraf dacă persoana condamnată este un resortisant finlandez sau un resortisant străin care are reședința permanentă în Finlanda, iar persoana condamnată și-a exprimat acordul în acest sens. [...]”

II. Situația de fapt din litigiul principal și întrebările preliminare

13. La 1 februarie 2011, domnul Raugėvicius, care deține cetățeniile lituaniană și rusă, a fost găsit vinovat în Rusia pentru o infracțiune în materie de stupefiante ca urmare a deținerii, fără intenția de a vinde, a unui amestec care conținea 3,04 grame de heroină. El a fost condamnat la o pedeapsă cu închisoarea cu suspendare.

14. La 16 noiembrie 2011, o instanță din regiunea Leningrad (Rusia) a revocat suspendarea din cauza nerespectării obligațiilor de supraveghere și l-a condamnat pe domnul Raugėvicius la o pedeapsă cu închisoarea de patru ani.

15. La 12 iulie 2016 a fost emis împotriva domnului Raugėvicius un mandat internațional de arestare.

16. La 12 decembrie 2016, käräjäoikeus (Tribunalul de Primă Instanță, Finlanda) a impus domnului Raugėvicius o interdicție de călătorie în afara țării.

17. La 27 decembrie 2016, Federația Rusă a adresat Republicii Finlanda o cerere de extrădare prin care solicita ca domnul Raugėvicius să fie arestat și extrădat către Rusia în vederea executării unei pedepse privative de libertate.

18. Domnul Raugėvicius s-a opus extrădării invocând în special faptul că trăia deja de mult timp în Finlanda și că avea în acest stat membru doi copii resortisanți finlandezi.

19. Ministerul Justiției a solicitat la 7 februarie 2017 un aviz de la Korkein oikeus (Curtea Supremă) cu privire la chestiunea dacă există un obstacol juridic care să se opună extrădării domnului Raugėvicius către Rusia.

20. Korkein oikeus (Curtea Supremă) arată că, atunci când intervine dând un aviz în cadrul unei cereri de extrădare, statutul său este diferit de cel pe care îl are în mod normal în materie jurisdicțională. Totuși, apreciază că, chiar în acest cadru, ea trebuie considerată „instanță”, în sensul articolului 267 TFUE, având în vedere jurisprudența Curții⁵, ținând seama de originea sa legală, de caracterul său permanent, de caracterul obligatoriu al jurisdicției sale, de natura contradictorie a procedurii, de aplicarea normelor de drept, precum și de independența sa. Korkein oikeus (Curtea Supremă) adaugă că se confruntă cu un litigiu întrucât domnul Raugėvicius consideră că nu sunt îndeplinite cerințele legale ale extrădării, iar Ministerul Justiției consideră că nu se impune ca cererea de extrădare să fie respinsă imediat. În sfârșit, avizul pe care trebuie să îl dea are caracter obligatoriu, în sensul că cererea de extrădare nu poate fi admisă dacă ea apreciază că există un obstacol în calea extrădării. În aceste condiții, Korkein oikeus (Curtea Supremă) consideră că este chemată să statueze într-o procedură destinată să se finalizeze printr-o decizie cu caracter jurisdicțional.

21. Korkein oikeus (Curtea Supremă) arată că cererea de extrădare este întemeiată pe Convenția europeană de extrădare și că aceasta din urmă, precum alte convenții internaționale, nu impune unui stat care refuză extrădarea propriilor resortisanți să adopte măsuri pentru executarea unei pedepse pronunțate într-un alt stat. Nu există o convenție în materie de extrădare între Uniune și Federația Rusă și nici Republica Finlanda nu a semnat un acord bilateral de extrădare cu Federația Rusă.

22. Potrivit Korkein oikeus (Curții Supreme), convențiile internaționale privind recunoașterea hotărârilor penale și transferarea persoanelor condamnate pot fi relevante, obiectivul acestor convenții fiind de a garanta faptul că persoana condamnată poate să execute pedeapsa în statul al cărui resortisant este sau în statul în care are reședința, ceea ce poate favoriza reabilitarea și reinsertia sa socială.

23. Korkein oikeus (Curtea Supremă) arată că, în Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin⁶, Curtea s-a pronunțat pentru prima dată cu privire la efectele dreptului Uniunii asupra extrădării în afara Uniunii a unui resortisant al acesteia pe baza unui acord internațional de extrădare încheiat de statul membru în cauză. Ea amintește că această hotărâre privea o cerere de extrădare adresată de un stat terț în vederea unor măsuri de urmărire penală.

24. Or, situația care trebuie apreciată în prezent de Korkein oikeus (Curtea Supremă) este diferită. În consecință, problema cu care se confruntă aceasta este dacă orientările date de Curte în Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin⁷, se pot aplica direct și în cazurile în care se solicită extrădarea unui resortisant al Uniunii către un stat terț în vederea executării unei pedepse cu închisoarea. Prin urmare, trebuie să se stabilească dacă mecanismele de cooperare în materie penală din dreptul Uniunii se pot aplica și, dacă este cazul, în ce mod, într-un caz în care infracțiunea a făcut deja obiectul unei hotărâri executorii într-un stat terț.

⁵ Korkein oikeus (Curtea Supremă) citează în special în această privință Hotărârea din 19 decembrie 2012, Epitropos tou Elegktikou Syndriou (C-363/11, EU:C:2012:825, punctul 18).

⁶ Cauza C-182/15, EU:C:2016:630.

⁷ Cauza C-182/15, EU:C:2016:630.

25. Korkein oikeus (Curtea Supremă) amintește că, în temeiul articolului 21 TFUE, orice cetățean al Uniunii are dreptul de liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre. Riscul ca un asemenea cetățean să poată fi extrădat către un stat terț în cazul în care părăsește statul membru al cărui resortisant este pentru teritoriul unui alt stat membru poate afecta libertatea sa de circulație. Korkein oikeus (Curtea Supremă) consideră că, în ceea ce privește acest obstacol în calea libertății de circulație, nu prezintă importanță aspectul dacă cererea de extrădare se referă la măsuri de urmărire penală sau la executarea unei pedepse într-un stat terț. Pe de altă parte, împrejurarea că persoana interesată deține și cetățenia statului terț care solicită extrădarea sa nu ar fi relevantă pentru examinarea situației sale din perspectiva dreptului Uniunii. Cu toate acestea, Korkein oikeus (Curtea Supremă) urmărește să obțină de la Curte o confirmare cu privire la aceste aspecte.

26. Această instanță subliniază că există o diferență de tratament între un resortisant finlandez și un resortisant al unui alt stat membru, deoarece numai acesta din urmă poate fi extrădat în temeiul dreptului finlandez. Or, instanța menționată observă că, într-o situație care ține de dreptul Uniunii, resortisanții naționali și cei ai altor state membre nu pot fi puși într-o situație diferită decât dacă există motive justificative admise în temeiul jurisprudenței Curții. În această privință, Korkein oikeus (Curtea Supremă) menționează obiectivul de a evita riscul de impunitate a persoanelor care au comis o infracțiune, care a fost considerat un obiectiv legitim în Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin⁸. Atât extrădarea în vederea urmăririi penale, cât și extrădarea în vederea executării unei hotărâri de condamnare corespund acestui obiectiv. Prin urmare, potrivit acestei jurisprudențe, trebuie să se stabilească dacă, în ceea ce privește executarea unei pedepse, resortisanții finlandezi sunt într-o situație diferită de cea a resortisanților altor state membre.

27. În această privință, Korkein oikeus (Curtea Supremă) arată că, deși în acordurile internaționale de extrădare există, în principiu, o obligație de a urmări resortisantul național dacă acesta nu este extrădat, nu există o obligație de a pune în executare pedeapsa pe teritoriul național în cazul refuzului extrădării. Acest lucru reiese în special din articolul 6 alineatul 2 din Convenția europeană de extrădare. În plus, Republica Finlanda, precum numeroase alte state membre, nu este parte la o convenție precum Convenția europeană privind valoarea internațională a hotărârilor represive⁹, din care ar rezulta o obligație generală de a executa hotărârile de condamnare pronunțate în alte state.

28. Korkein oikeus (Curtea Supremă) adaugă că, în dreptul finlandez, executarea unei hotărâri de condamnare străine pronunțate într-un stat terț nu necesită numai consimțământul statului care a pronunțat hotărârea de condamnare, ci și al statului de executare, precum și al persoanei condamnate, în afară de unele circumstanțe excepționale care nu sunt în discuție în prezenta cauză. Astfel, ar reieși că protecția împotriva extrădării de care beneficiază numai resortisanții naționali nu este justificată nici de o obligație a statului, nici de o posibilitate reală de a pune în executare pe teritoriul finlandez pedepse pronunțate în străinătate în privința propriilor resortisanți.

29. Korkein oikeus (Curtea Supremă) remarcă de asemenea că, atunci când o cerere de extrădare este formulată în vederea executării unei pedepse cu închisoarea, aplicarea unui mecanism de cooperare întemeiat pe declanșarea urmăririi penale implică deschiderea unei noi proceduri pentru aceeași infracțiune, care s-ar putea lovi de principiul *ne bis in idem*. Astfel, chiar dacă acest principiu, care figurează la articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, se aplică între statele membre ale Uniunii și nu este consacrat în același mod în afara acesteia, totuși unele state membre îl respectă și în cazul unei hotărâri de condamnare pronunțate într-un stat terț.

⁸ Cauza C-182/15, EU:C:2016:630, punctul 37.

⁹ Convenția europeană privind valoarea internațională a hotărârilor represive a Consiliului Europei, semnată la Haga la 28 mai 1970.

30. Pe de altă parte, declanșarea urmăririi penale în statul membru solicitat poate fi imposibilă pentru alte rațiuni juridice. De exemplu, în prezenta cauză, dacă domnul Raugėvicius ar fi cetățean finlandez, nu ar putea fi urmărit penal în Finlanda, cu toate că, în temeiul cetățeniei, Republica Finlanda are dreptul de a desfășura o urmărire penală în ceea ce privește infracțiunile comise în străinătate. Astfel, ținând seama de faptul că infracțiunea nu privea decât o cantitate mică de produse stupefiante destinate unui consum personal, dreptul de a desfășura o urmărire penală în Finlanda ar fi prescris în temeiul dreptului național.

31. Korkein oikeus (Curtea Supremă) ridică problema dacă este adecvată punerea în aplicare a mecanismului de cooperare, astfel cum arată Curtea în Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin¹⁰, în vederea urmăririi penale în cazul în care infracțiunea a făcut deja obiectul unei hotărâri de condamnare pronunțate într-un stat terț.

32. Această instanță arată că apare posibil, în logica Hotărârii din 6 septembrie 2016, Petruhhin¹¹, să se informeze statul membru a cărui cetățenie o are cetățeanul Uniunii și să se aștepte să se vadă dacă acesta emite un mandat european de arestare în vederea urmăririi penale și chiar în vederea executării hotărârii penale, potrivit dreptului național. Dar, în acest caz, se ridică problema în ce termen trebuie să ia o decizie acest stat membru, în interesul chiar al persoanei vizate de cererea de extrădare. În plus, într-un caz precum cel din speță, nu ar fi sigur că statul membru a cărui cetățenie o are persoana interesată consideră că este necesar să declanșeze urmărirea penală, printre altele din cauza prescrierii dreptului de urmărire sau a aplicării naționale a principiului *ne bis in idem*. Într-un asemenea caz, ar trebui să se afle dacă statul solicitat este atunci obligat să extrădeze resortisantul unui alt stat membru sau dacă dimpotrivă trebuie să refuze extrădarea și care factori concreți trebuie luați în considerare.

33. În aceste condiții, Korkein oikeus (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Normele naționale privind extrădarea ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni trebuie examinate în mod identic din perspectiva liberei circulații a cetățenilor unui alt stat membru, indiferent de chestiunea dacă un stat terț adresează, în temeiul unei convenții de extrădare, o cerere de extrădare în vederea executării pedepsei sau, precum în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), în vederea urmăririi penale? Prezintă relevanță faptul că persoana a cărei extrădare s-a solicitat deține pe lângă cetățenia Uniunii și cetățenia statului care a adresat cererea de extrădare?
- 2) O reglementare națională în temeiul căreia resortisanții naționali sunt singurii care nu pot fi extrădați în afara Uniunii în vederea executării unei pedepse creează în mod nejustificat în privința resortisanților unui alt stat membru o situație mai puțin favorabilă? Trebuie să se aplice și în cazul executării unei pedepse mecanisme ale dreptului Uniunii prin care un obiectiv legitim poate fi atins și într-un mod mai puțin restrictiv? Cum trebuie să se răspundă la o cerere de extrădare în cazul în care aceasta a fost adresată celui alt stat membru prin aplicarea unor astfel de mecanisme, dar acesta nu adoptă măsuri cu privire la propriul resortisant, de exemplu din cauza unor obstacole de natură juridică?

III. Analiza noastră

34. Amintim că miza întrebărilor preliminare adresate de Korkein oikeus (Curtea Supremă) este de a afla dacă există un obstacol juridic în calea extrădării domnului Raugėvicius către Rusia, caz în care autoritățile finlandeze nu ar putea să admită cererea de extrădare formulată de acest stat terț.

¹⁰ Cauza C-182/15, EU:C:2016:630.

¹¹ Cauza C-182/15, EU:C:2016:630.

35. Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 18 și 21 TFUE trebuie interpretate în sensul că, pentru a răspunde unei cereri de extrădare care intră în domeniul de aplicare al Convenției europene de extrădare și care a fost formulată de un stat terț în vederea executării unei pedepse pronunțate în acest stat, resortisanții unui alt stat membru decât statul membru solicitat trebuie să beneficieze de norma care interzice extrădarea de către acest din urmă stat membru a propriilor resortisanți.

36. Cu titlu introductiv, observăm că pedeapsa care trebuie executată provine dintr-o hotărâre pronunțată de o instanță din regiunea Leningrad (Rusia), care a revocat suspendarea executării pedepsei cu închisoarea la care domnul Raugėvicius fusese condamnat la 1 februarie 2011, condamându-l pe acesta din urmă la o pedeapsă cu închisoarea de patru ani. Întrucât pronunțarea acestei noi pedepse pare motivată de nerespectarea de către domnul Raugėvicius a obligațiilor de supraveghere, probabil că a doua pedeapsă a fost pronunțată în absența acestuia din urmă. Dacă această constatare ar trebui confirmată de instanța de trimitere, ar fi necesar ca aceasta să stabilească dacă hotărârea penală care trebuie executată a fost pronunțată în conformitate cu dreptul la un proces echitabil.

37. În aceste condiții, din Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin¹², reiese că, în lipsa unei convenții internaționale între Uniune și statul terț în cauză, normele în materie de extrădare intră în sfera de competență a statelor membre¹³.

38. Cu toate acestea, în situațiile care intră sub incidența dreptului Uniunii, normele naționale în cauză trebuie să respecte acest din urmă drept¹⁴.

39. În acest sens, situațiile care intră în domeniul de aplicare al articolului 18 TFUE coroborat cu dispozițiile din Tratatul FUE referitoare la cetățenia Uniunii le includ pe cele care țin de exercitarea libertății de circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre, astfel cum este conferită de articolul 21 TFUE¹⁵.

40. În consecință, este necesar să se considere că situația unui cetățean al Uniunii precum domnul Raugėvicius, resortisant lituanian, care și-a exercitat dreptul la liberă circulație în Uniune instalându-se în alt stat membru decât cel a cărui cetățenie o are, intră în domeniul de aplicare al tratatelor, în sensul articolului 18 TFUE.

41. Această constatare nu este deloc afectată de împrejurarea, subliniată de Korkein oikeus (Curtea Supremă), că persoana interesată are și cetățenia statului terț care solicită extrădarea sa. Astfel, dubla cetățenie a unui stat membru și a unui stat terț nu poate priva persoana interesată de libertățile pe care le are în temeiul dreptului Uniunii în calitate de resortisant al unui stat membru¹⁶. De asemenea, determinarea domeniului de aplicare al dreptului Uniunii nu este influențată de faptul că, spre deosebire de situația din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin¹⁷, cererea de extrădare în discuție în litigiul principal a fost formulată în vederea executării unei pedepse privative de libertate, iar nu în vederea urmăririi penale.

42. În domeniul de aplicare al tratatelor, articolul 18 TFUE interzice orice discriminare exercitată pe motiv de cetățenie.

¹² Cauza C-182/15, EU:C:2016:630.

¹³ A se vedea Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, punctul 26).

¹⁴ A se vedea Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, punctul 27).

¹⁵ A se vedea Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222, punctul 33).

¹⁶ A se vedea Hotărârea din 7 iulie 1992, Micheletti și alții (C-369/90, EU:C:1992:295, punctul 15).

¹⁷ Cauza C-182/15, EU:C:2016:630.

43. Convenția europeană de extrădare permite statelor părți, în temeiul articolului 6 alineatul 1 litera a), să refuze extrădarea propriilor resortisanți. În aceste condiții, această competență trebuie exercitată în conformitate cu dreptul primar și în special cu normele Tratatului FUE referitoare la egalitatea de tratament și la libertatea de circulație a cetățenilor Uniunii¹⁸.

44. Astfel, aplicarea de către un stat membru a unei dispoziții din dreptul național potrivit căreia niciun resortisant național nu este extrădat trebuie să fie conformă cu Tratatul FUE, în special cu articolele 18 și 21 din acesta¹⁹.

45. În această privință, Curtea a statuat că normele naționale de extrădare ale unui stat membru care introduc o diferență de tratament după cum persoana în cauză este un resortisant al acestui stat membru sau un resortisant al unui alt stat membru, întrucât conduc la a nu acorda resortisanților altor state membre care se deplasează pe teritoriul statului membru solicitat protecția împotriva extrădării de care beneficiază resortisanții acestui din urmă stat membru, pot afecta libertatea celor dintâi de a circula în Uniune²⁰.

46. În consecință, într-o situație cum este cea în discuție în litigiul principal, inegalitatea de tratament care constă în a permite extrădarea unui cetățean al Uniunii, resortisant al unui alt stat membru decât statul membru solicitat, cum este domnul Raugėvicius, se concretizează într-o restricție privind libera circulație în sensul articolului 21 TFUE²¹.

47. O astfel de restricție nu poate fi justificată decât dacă se întemeiază pe considerații obiective și este proporțională cu obiectivul urmărit în mod legitim de normele naționale de extrădare în cauză²².

48. Curtea a recunoscut că obiectivul de a evita riscul de impunitate a persoanelor care au comis o infracțiune se înscrie în cadrul prevenirii criminalității și al combaterii acestui fenomen. Acest obiectiv trebuie considerat, în contextul spațiului de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne, vizat la articolul 3 alineatul (2) TUE, ca prezentând un caracter legitim în dreptul Uniunii²³.

49. Cu toate acestea, măsurile care restrâng o libertate fundamentală precum cea prevăzută la articolul 21 TFUE nu pot fi justificate prin considerații obiective decât dacă sunt necesare pentru protecția intereselor pe care urmăresc să le garanteze și numai în măsura în care aceste obiective nu pot fi atinse prin măsuri mai puțin restrictive²⁴.

50. Având în vedere jurisprudența Curții, astfel cum tocmai am descris-o, se pune problema dacă Republica Finlanda poate să acționeze în privința domnului Raugėvicius într-un mod care să afecteze mai puțin exercitarea dreptului său la liberă circulație decât hotărând extrădarea sa către Rusia.

51. În determinarea aspectului dacă există o măsură alternativă care să afecteze mai puțin exercitarea drepturilor conferite de articolul 21 TFUE și care să permită să se atingă la fel de eficient ca o decizie de extrădare obiectivul care constă în evitarea riscului de impunitate a unei persoane condamnate la o pedeapsă privativă de libertate într-un stat terț, în Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin²⁵, Curtea a statuat, în legătură cu o cerere de extrădare în vederea urmăririi penale, că trebuie privilegiat schimbul de informații cu statul membru al cărui cetățean este persoana interesată în scopul, dacă este cazul, de a oferi autorităților acestui stat membru posibilitatea de a emite un mandat european de

18 A se vedea Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222, punctul 42).

19 A se vedea Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222, punctul 43).

20 A se vedea Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222, punctul 44 și jurisprudența citată).

21 A se vedea prin analogie Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222, punctul 45 și jurisprudența citată).

22 A se vedea Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222, punctul 46 și jurisprudența citată).

23 A se vedea Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222, punctul 47 și jurisprudența citată).

24 A se vedea Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222, punctul 48 și jurisprudența citată).

25 Cauza C-182/15, EU:C:2016:630.

arestare în vederea urmăririi penale. Astfel, potrivit Curții, atunci când unui stat membru în care s-a deplasat un cetățean al Uniunii resortisant al unui alt stat membru i se adresează o cerere de extrădare de către un stat terț cu care primul stat membru a încheiat un acord de extrădare, acesta are obligația să informeze statul membru al cărui resortisant este respectivul cetățean și, dacă este cazul, la cererea acestui din urmă stat membru, să i-l predea pe acel cetățean, în conformitate cu dispozițiile Deciziei-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre²⁶, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009²⁷, cu condiția ca acest stat membru să fie competent, în temeiul dreptului său național, să o urmărească penal pe această persoană pentru fapte săvârșite în afara teritoriului său național²⁸.

52. În Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti²⁹, Curtea a statuat că această soluție, reținută într-un context care se caracteriza prin inexistența unui acord internațional privind extrădarea între Uniune și statul terț în cauză, are vocația de a se aplica într-o situație în care un asemenea acord conferă statului membru posibilitatea de a nu extrăda proprii cetățeni.

53. Cu toate acestea, circumstanțele proprii prezentei cauze împiedică, în opinia noastră, aprecierea că activarea mecanismului de cooperare între statul membru solicitat și statul membru a cărui cetățenie o are persoana interesată, astfel cum a fost evidențiat de Curte în Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin³⁰, poate fi considerată ca fiind o alternativă adecvată la extrădare.

54. Astfel, acest mecanism se bazează, după cum am văzut, pe o informare de către statul membru solicitat a statului membru al cărui cetățean este persoana interesată în scopul de a oferi autorităților acestuia din urmă posibilitatea de a emite, dacă este cazul, un mandat european de arestare în vederea urmăririi penale.

55. Or, amintim că cererea de extrădare în discuție în litigiul principal urmărește executarea pedepsei la care domnul Raugėvicius a fost condamnat în Rusia. În consecință, nu trebuie să se cerceteze dacă ar putea fi declanșată o nouă urmărire penală împotriva domnului Raugėvicius de către autoritățile judiciare ale statului membru a cărui cetățenie o are, și anume Republica Lituania, ci mai degrabă dacă executarea acestei pedepse în cadrul Uniunii constituie sau nu constituie o măsură alternativă la extrădare. Subliniem de asemenea că o soluție care ar urmări să ofere autorităților judiciare lituaniene posibilitatea de a emite un mandat european de arestare în vederea efectuării unei noi urmăriri penale împotriva domnului Raugėvicius s-ar opune principiului *ne bis in idem*.

56. Considerăm că nici nu este posibilă edificarea unui mecanism prin intermediul căruia autoritățile judiciare lituaniene să aibă posibilitatea de a emite un mandat european de arestare în vederea executării pedepsei pe teritoriul lituanian. Pe lângă obstacolul juridic pe care îl constituie faptul că pedeapsa care trebuie executată a fost pronunțată de o instanță dintr-un stat terț, arătăm că, într-o asemenea ipoteză, autoritățile finlandeze ar avea motive temeinice pentru a invoca motivul de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare, care figurează la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, în temeiul căruia autoritatea judiciară de executare poate refuza executarea unui asemenea mandat emis în scopul executării unei pedepse privative de libertate atunci când persoana căutată „rămâne în statul membru de executare, este resortisant sau rezident al acestuia” iar acest stat se angajează să pună în executare această pedeapsă în conformitate cu dreptul său intern.

26 JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3.

27 JO 2009, L 81, p. 24, denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584”.

28 A se vedea Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, punctele 48 și 50).

29 Cauza C-191/16, EU:C:2018:222.

30 Cauza C-182/15, EU:C:2016:630.

57. Curtea a declarat deja că acest motiv de neexecutare facultativă are ca scop în special să permită autorității judiciare de executare să acorde o importanță deosebită posibilității de a crește șansele de reinserție socială ale persoanei căutate după executarea pedepsei la care aceasta din urmă a fost condamnată³¹.

58. În această privință, este necesar să se sublinieze că, astfel cum a arătat Korkein oikeus (Curtea Supremă) în decizia de trimitere, domnul Raugėvicius s-a opus extrădării sale invocând în special faptul că trăiește în Finlanda deja de mult timp și că are în acest stat membru doi copii care sunt resortisanți finlandezi.

59. Aceste elemente factuale nu au fost repuse în discuție în cursul prezentei proceduri. Pe de altă parte, arătăm că Curtea nu a putut adresa întrebări, în cursul ședinței de audiere a pledoariilor care a avut loc la 14 mai 2018, nici Republicii Finlanda, nici reprezentantului domnului Raugėvicius pentru a se confirma aceste elemente și pentru a se preciza legătura care există între domnul Raugėvicius și acest stat membru, întrucât niciuna dintre aceste două părți nu a apreciat util să participe la această ședință. Prin urmare, ne vom baza numai pe elementele factuale de care dispunem, și anume pe cele care reies din decizia de trimitere.

60. Împrejurarea că domnul Raugėvicius trăiește în Finlanda deja de mult timp și că are în acest stat membru doi copii resortisanți finlandezi ne determină să considerăm că, pentru a favoriza reinserția sa socială după efectuarea pedepsei, condamnarea pronunțată în Rusia ar trebui executată pe teritoriul finlandez, dacă este cazul după adaptarea acesteia în funcție de pedeapsa prevăzută de legislația penală finlandeză pentru o infracțiune de aceeași natură.

61. Prin urmare, răspunsul care trebuie dat de Republica Finlanda cererii de extrădare formulate de autoritățile ruse trebuie să țină seama de funcția de reinserție a pedepsei, care este strâns legată de noțiunea „demnitate umană”, consacrată la articolul 1 din Carta drepturilor fundamentale.

62. Executarea unei pedepse intervine după pronunțarea definitivă a condamnării. Prin urmare, este vorba despre ultima etapă a procesului penal, cea în care sentința începe să producă efecte.

63. Aceasta include toate măsurile de natură, pe de o parte, să garanteze executarea materială a pedepsei și, pe de altă parte, să asigure reabilitarea socială a persoanei condamnate. În acest cadru, autoritățile judiciare competente trebuie să stabilească procedurile de derulare a executării pedepsei și de ajustare a acesteia, hotărând, cu titlu de exemplu, aplicarea regimului de executare deschis, acordarea permisiunii de ieșire din penitenciar, aplicarea regimului de executare semideschis, fracționarea și suspendarea executării pedepsei, luarea măsurii de eliberare înainte de termen sau condiționată a deținutului ori de plasare a acestuia sub supraveghere electronică. Legislația privind executarea pedepselor include de asemenea măsurile care ar putea fi adoptate după eliberarea persoanei condamnate, precum plasarea acesteia sub supraveghere judiciară sau chiar participarea sa la programe de reabilitare, ori măsurile de despăgubire a victimelor.

64. Din această perspectivă, toate măsurilor referitoare la executarea și la ajustarea pedepselor sunt individualizate de autoritățile judiciare astfel încât să se favorizeze – cu respectarea intereselor societății și a drepturilor victimelor –, pe lângă prevenirea recidivei, integrarea sau reintegrarea socială a persoanei condamnate.

³¹ A se vedea în special Hotărârea din 29 iunie 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, punctul 21 și jurisprudența citată).

65. Executarea pedepsei în statul membru în care persoana interesată are reședința împreună cu familia sa contribuie la reducerea prăpastiei dintre aceasta și comunitatea în care se va reintegra odată executată pedeapsa. Stabilirea acestui loc pentru executarea pedepsei este necesară pentru menținerea legăturii sociale pe care persoana interesată a creat-o, care i-a permis includerea în societatea în cauză și care va favoriza, prin urmare, reinsertia sa socială după efectuarea pedepsei privative de libertate.

66. Transferarea constituie o măsură de executare a pedepsei³². Ea permite individualizarea pedepsei, având drept obiectiv favorizarea reinsertiei sociale a persoanei condamnate.

67. Astfel cum a arătat deja Curtea, reinsertia socială a cetățeanului Uniunii în statul membru în care este în mod real integrat este nu numai în interesul acestuia din urmă, ci și în cel al Uniunii în general³³.

68. Importanța acordată de legiuitorul Uniunii obiectivului de reinsertie socială este confirmată în mod explicit în special de Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană³⁴, al cărei articol 3 alineatul (1) precizează că aceasta are drept scop „facilit[area] reabilitării sociale a persoanei condamnate”.

69. În plus, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a evidențiat obligația statelor membre de a lua în considerare obiectivul reinsertiei deținuților în elaborarea politicilor penale³⁵.

70. Având în vedere obiectivul care constă în creșterea șanselor de reinsertie socială ale unei persoane condamnate la o pedeapsă privativă de libertate într-un stat terț, resortisanții statului membru solicitat și resortisanții altor state membre care au reședința în acest stat nu ar trebui în principiu să fie tratați în mod diferit³⁶.

71. Astfel, resortisanții altor state membre care au o legătură reală, stabilă și durabilă cu societatea statului membru solicitat se află într-o situație comparabilă cu cea a resortisanților acestui din urmă stat membru. În consecință, a-i trata diferit, nedându-le aceleași șanse de reinsertie socială, ar constitui o discriminare pe motiv de cetățenie contrară articolului 18 TFUE. A pretinde că numai persoanele care dispun de cetățenia statului membru solicitat pot să prezinte o asemenea legătură apare antinomic cu însăși noțiunea de „cetățenie a Uniunii”³⁷.

72. Funcția de reinsertie a pedepsei apare astfel ca fiind o regulă egalizatoare care, ca atare, este inherentă statutului de cetățean al Uniunii.

73. Subliniem în această privință că o diferență de tratament între resortisanții finlandezi și resortisanții altor state membre care au reședința în Finlanda nu poate fi justificată în speță de obiectivul de a evita impunitatea persoanelor care au comis o infracțiune, așa cum a fost evidențiat de Curte în Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin³⁸.

32 A se vedea în această privință Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 27 iunie 2006, Szabó împotriva Suediei (CE:ECHR:2006:0627DEC002857803, p. 12).

33 A se vedea în special Hotărârea din 17 aprilie 2018, B și Vomero (C-316/16 și C-424/16, EU:C:2018:256, punctul 75 și jurisprudența citată).

34 JO 2008, L 327, p. 27.

35 A se vedea în special Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 30 iunie 2015, Khoroshenko împotriva Rusiei [CE:ECHR:2015:0630JUD004141804 (§ 121)].

36 A se vedea prin analogie, în ceea ce privește articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, Hotărârea din 5 septembrie 2012, Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, punctul 40 și jurisprudența citată).

37 A se vedea în același sens Concluziile avocatului general Mengozzi prezentate în cauza Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:151, punctele 50 și 51), care arată în plus că „[l]ibertatea de circulație și de ședere consacrată de dreptul Uniunii are de asemenea drept corolar faptul că, în prezent, nu mai este posibil să se prezume în mod irefragabil că șansele de reintegrare a unei persoane condamnate sunt cele mai ridicate numai în statul a cărui cetățenie o are persoana în cauză” (punctul 51).

38 Cauza C-182/15, EU:C:2016:630, punctul 37.

74. Astfel, executarea pe teritoriul finlandez a pedepsei pronunțate în Rusia în privința domnului Raugėvicius pare posibilă pentru două motive.

75. În primul rând, apreciem că o asemenea posibilitate rezultă din normele care figurează în Convenția asupra transferării persoanelor condamnate a Consiliului Europei din 21 martie 1983³⁹.

76. În conformitate cu ceea ce se arată în preambul, această convenție instituie o cooperare internațională în materie penală care „trebuie să servească intereselor unei bune administrări a justiției și să favorizeze reintegrarea socială a persoanelor condamnate”.

77. Printre condițiile transferării, articolul 3 alineatul 1 litera a) din Convenția asupra transferării persoanelor condamnate o prevede pe cea potrivit căreia „condamnatul trebuie să fie resortisant al statului de executare”. În temeiul articolului 3 alineatul 4 din aceeași convenție, „[o]rice stat poate, în orice moment, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să definească, în ceea ce-l privește, termenul resortisant în înțelesul prezentei convenții”⁴⁰. Or, printr-o declarație depusă la 29 ianuarie 1987, Republica Finlanda a arătat că, „[î]n conformitate cu articolul 3 alineatul 4, [ea] înțelege prin termenul „resortisant” un resortisant al statului de executare și *străinii care își au domiciliul în statul de executare*”⁴¹.

78. Republica Finlanda a ales, așadar, să extindă beneficiul dispozițiilor Convenției asupra transferării persoanelor condamnate la „străinii care își au domiciliul” pe teritoriul său.

79. În cadrul examinării posibilității de a executa pedeapsa în Finlanda, ar trebui de asemenea să se țină seama, dacă este cazul, de Protocolul adițional la Convenția asupra transferării persoanelor condamnate din 18 decembrie 1997⁴², al cărui articol 2 privește persoanele evadate din statul de condamnare.

80. În al doilea rând și în orice caz, posibilitatea de a executa pe teritoriul finlandez pedeapsa pronunțată în Rusia în privința domnului Raugėvicius rezultă din Legea privind cooperarea internațională referitoare la executarea anumitor sancțiuni de drept penal, al cărei articol 3 prevede că o sancțiune aplicată de o instanță a unui stat străin poate fi executată în Finlanda dacă hotărârea este definitivă și executorie în statul în care a fost pronunțată și dacă statul în care a fost aplicată sancțiunea a solicitat sau și-a exprimat acordul în acest sens. În temeiul aceluiași articol, o pedeapsă privativă de libertate poate fi executată în Finlanda dacă persoana condamnată este un resortisant finlandez sau un resortisant străin care are reședința permanentă în Finlanda, iar persoana condamnată și-a exprimat acordul în acest sens.

81. Din elementele care precedă rezultă că, pentru a garanta obiectivul de a evita riscul de impunitate a persoanelor care au comis o infracțiune și cel de a crește șansele de reinserție socială ale persoanei căutate la expirarea pedepsei la care aceasta din urmă a fost condamnată, nu este necesar, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, să se solicite un mecanism de cooperare, inspirat din cel reținut de Curte în Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin⁴³, între statul membru

39 A se vedea prin analogie, pentru o luare în considerare a acestei convenții în vederea stabilirii posibilității unui stat membru să pună în executare o pedeapsă pronunțată într-un alt stat membru, Hotărârea din 5 septembrie 2012, Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, punctele 44-49).

40 Raportul explicativ al Convenției asupra transferării persoanelor condamnate arată în această privință că „[a]ceastă posibilitate, care corespunde celei prevăzute la articolul 6 [alineatul 1 litera b)] din [c]onvenția europeană de extrădare, trebuie interpretată în sens larg: este vorba de a permite statelor contractante să extindă aplicarea convenției la alte persoane decât «resortisanții», în sensul strict din legislația în materie de cetățenie a statului în cauză, de exemplu apatrizilor sau cetățenilor altor state, dar care au rădăcini în țară pentru că sunt rezidenți permanenți ai acesteia” (p. 4, § 20).

41 Sublinierea noastră. Existența unei asemenea declarații este reținută de Curte în Hotărârea din 5 septembrie 2012, Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, punctul 48).

42 În ceea ce privește Protocolul de modificare a Protocolului adițional la Convenția asupra transferării persoanelor condamnate din 22 noiembrie 2017, acesta nu a intrat în vigoare până în prezent.

43 Cauza C-182/15, EU:C:2016:630.

solicitat și statul membru a cărui cetățenie o are persoana interesată, a cărui punere în aplicare practică este complexă și ale cărui consecințe sunt incerte. Astfel, ținând seama de legăturile pe care domnul Raugevicius pare să le aibă cu Finlanda, nu ar exista niciun interes, nici din punctul de vedere al combaterii impunității, nici din cel al reinsertiei sociale, pentru încurajarea executării în Lituania a pedepsei aplicate acestuia. Acesta este motivul pentru care considerăm că, în acest context, nu apare necesară informarea statului membru a cărui cetățenie o are persoana interesată pentru a i se oferi posibilitatea de a emite un mandat european de arestare în vederea efectuării urmăririi penale sau a executării unei pedepse.

82. În schimb, statul membru care trebuie să răspundă unei cereri de extrădare în aceste împrejurări este obligat, în temeiul articolelor 18 și 21 TFUE, să utilizeze toate instrumentele de cooperare internațională în materie penală de care dispune în privința statului terț solicitant pentru a obține consimțământul acestuia din urmă ca pedeapsa închisorii aplicată persoanei interesate să fie executată pe teritoriul său, dacă este cazul după adaptarea acesteia în funcție de pedeapsa prevăzută de legislația sa penală pentru o infracțiune de aceeași natură. Cooperând în acest mod cu statul terț care solicită extrădarea în vederea punerii în executare a pedepsei pe teritoriul său, statul membru solicitat acționează într-un mod care aduce mai puțin atingere exercitării dreptului la liberă circulație, evitând totodată, în măsura posibilului, riscul ca, în lipsa executării pedepsei, infracțiunea care a determinat condamnarea să rămână nepedepsită. Acționând astfel, statul membru solicitat favorizează reinsertia socială a persoanei condamnate, odată efectuată pedeapsa. În consecință, apreciem că este fundamental să se țină seama de obiectivul prin care se urmărește favorizarea reinsertiei sociale în mod concomitent cu cel prin care se urmărește combaterea impunității, privilegiind soluția aptă să atingă aceste două obiective.

83. În cele din urmă, la verificarea aspectului dacă măsurile alternative care aduc mai puțin atingere liberei circulații a unui cetățean al Uniunii decât extrădarea acestuia din urmă permit atingerea într-un mod la fel de eficient a obiectivului de a evita riscul de impunitate a persoanelor care au comis o infracțiune, instanța de trimitere trebuie să țină seama de un alt obiectiv, de asemenea fundamental în dreptul Uniunii, și anume cel prin care se urmărește facilitarea reinsertiei sociale a persoanelor condamnate. Din această perspectivă, nu trebuie, astfel cum a arătat Comisia Europeană în mod întemeiat, să se examineze numai formele de cooperare internă în materie penală care sunt în vigoare în cadrul Uniunii, ci și formele de cooperare în materie penală între statele membre și statele terțe care rezultă din convenții internaționale, în special cele care au fost încheiate în cadrul organizațiilor internaționale cu care Uniunea cooperează.

84. În încheiere, adăugăm că o decizie a autorităților finlandeze care ar respinge cererea de extrădare formulată de Federația Rusă nu ar putea fi considerată ca opunându-se dispozițiilor Convenției europene de extrădare.

85. Astfel, așa cum am arătat mai sus, articolul 6 alineatul 1 litera a) din Convenția europeană de extrădare permite Republicii Finlanda să refuze extrădarea propriilor resortisanți. Este necesar să se sublinieze că, în conformitate cu posibilitatea deschisă de articolul 6 alineatul 1 litera b) din aceeași convenție, Republica Finlanda a ales să definească într-o declarație termenul „resortisant”, în sensul convenției menționate, ca desemnând „cetățenii Finlandei, Danemarcei, Islandei, Norvegiei și Suediei, precum și străinii domiciliați în aceste state”⁴⁴.

86. În speță, această voință egalizatoare din perspectiva protecției împotriva extrădării exprimată de Republica Finlanda în această declarație nu poate, în ceea ce privește un cetățean al Uniunii precum domnul Raugevicius, să rămână literă moartă. Articolele 18 și 21 TFUE impun Republicii Finlanda să îi dea efect deplin.

⁴⁴ Sublinierea noastră.

87. În consecință, considerăm că articolele 18 și 21 TFUE trebuie interpretate în sensul că, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, atunci când unui stat membru în care s-a deplasat un cetățean al Uniunii, resortisant al unui alt stat membru, i se adresează o cerere de extradare de către un stat terț în vederea executării unei pedepse cu închisoarea care a fost pronunțată în acest stat, statul membru solicitat este obligat să examineze dacă, din perspectiva legăturilor persoanei condamnate cu acest stat, executarea pedepsei în acest stat membru ar fi de natură să favorizeze reinserția socială a acestei persoane⁴⁵. În acest caz, statul membru menționat trebuie să pună în aplicare toate instrumentele de cooperare internațională în materie penală de care dispune în privința statului terț solicitant pentru a obține consimțământul acestuia din urmă ca pedeapsa în discuție să fie executată pe teritoriul său, dacă este cazul după adaptarea acesteia în funcție de pedeapsa prevăzută de legislația sa penală pentru o infracțiune de aceeași natură.

IV. Concluzie

88. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Korkein oikeus (Curtea Supremă, Finlanda) după cum urmează:

„Articolele 18 și 21 TFUE trebuie interpretate în sensul că, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, atunci când unui stat membru în care s-a deplasat un cetățean al Uniunii, resortisant al unui alt stat membru, i se adresează o cerere de extradare de către un stat terț în vederea executării unei pedepse cu închisoarea care a fost pronunțată în acest stat, statul membru solicitat este obligat să examineze dacă, din perspectiva legăturilor persoanei condamnate cu acest stat, executarea pedepsei în acest stat membru ar fi de natură să favorizeze reinserția socială a acestei persoane. În acest caz, statul membru menționat trebuie să pună în aplicare toate instrumentele de cooperare internațională în materie penală de care dispune în privința statului terț solicitant pentru a obține consimțământul acestuia din urmă ca pedeapsa în discuție să fie executată pe teritoriul său, dacă este cazul după adaptarea acesteia în funcție de pedeapsa prevăzută de legislația sa penală pentru o infracțiune de aceeași natură.”

⁴⁵ Statul membru solicitat se poate baza în această privință prin analogie pe criteriile care sunt enumerate în considerentul (9) al Deciziei-cadru 2008/909. A se vedea în această privință Martufi, A., „Assessing the resilience of «social rehabilitation» as a rationale for transfer: A commentary on the aims of Framework Decision 2008/909/JHA” în *New Journal of European Criminal Law*, Sage Publishing, New York, 2018, vol. 9, issue 1, p. 43-61.